

The background features a gradient from red to blue with various circular and semi-circular patterns. A prominent scale on the left side ranges from 140 to 260 in increments of 10. Other elements include dashed lines, arrows, and concentric circles, some of which are partially filled or have gaps, suggesting a technical or scientific theme.

SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ

NP4113 PSYCHOLOGIE PRO UČITELE

RADEK ŠÍP

SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ

- Neurologický původ
- Ovlivňují způsob zpracování informací
- Ovlivňují čtení, psaní, matematiku, paměť, koordinaci..
- Nejsou navázány na inteligenci
- Nejasná etiologie

SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ

- 3 – 4 % na školní třídu (možno mnohem více)
- Častější u chlapců
- Mohou ovlivňovat postavení dítěte ve třídě i jeho sebevědomí
- Snaha o kompenzaci
- Přetrvávají do dospělosti

SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ

- Dyslexie
- Dysortografie
- Dysgrafie
- Dyskalkulie
- Dyspraxie
- Dysmúzie
- Dyspinxie

DYSLEXIE

WIRTSCHAFTS
UNIVERSITÄT
WIEN

DYSLEXIE

DYSLEXIE

- Nejčastější porucha učení
- Ovlivňuje schopnost číst a rozpoznávat jazyk
- Obtíže s rozpoznáváním slov, rychlostí čtení, porozuměním

DYSLEXIE

- RYCHLOST (dlouhé slabikování / zbrklost a domýšlení slov)
- CHYBOVOST (záměna tvarově blízkých písmen **b/d m/n** zvukově blízkých **t/d** / záměna pořadí písmen ve slově **pes x sep** / **vynechávání** písmen, slabik)
- TECHNIKA ČTENÍ (čtení potichu a poté vyslovení nahlas / dlouho slabikuje / opakovaně čte začátky slov, vět / čtení je neplynulé)
- POROZUMĚNÍ

A	∧	B	3	C	∩
D	∩	E	≡	F	≡
G	∩	H		I	
J		K	◀	L	—
M	v	N	\	O	∩
P	∩	Q	O	R	3
S	∩	T	—	U	J
V	/	W	\\	X	∧
Y	\	Z	≡		

DYSORTOGRAFIE

- Porucha pravopisu
- Chybovost + těžkost v osvojování gramatiky
- Rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek
- Rozlišování slabik **dy/di, ty/ti, ny/ni**
- Rozlišování sykavek
- Vynechaná, přidaná, přesmyknutá písmena či slabiky ve slovech
- Hranice slov v písmu

DY

DI

TY

TI

NY

NI

DYSGRAFIE

- Grafická (psaná) stránka projevu
- Obtíže pamatovat si tvary písmen a napodobit je
- Velikost písma
- Časté škrty, přepisování
- Neupravený projev
- Pomalé tempo psaní
- Neúměrně mnoho energie, vytrvalosti a času pro psaní

les nupariid

Rišeruo o nupariid
ne nupariid

u spuriid

o spuriidni nupariid

o nupariid

Duī 5 ^{nupariid} 7.8 ^{spuriid}

nupariid

DYSKALKULIE

- Porucha matematických schopností
- Manipulace s čísly (symbol jako hodnota „7“ znamená „sedm“)
- Manipulace a chápání operací („sečíst“ znamená „dát do hromady“)
- Manipulace se symboly (symbol „+“ znamená „sečíst“)
- Ideognostická dyskalkulie („15“ je „5 * 3“ i „20-5“ i „5 + 5 + 5“)
- * migrace malé násobilky a čísel v mozku

DYSPRAXIE

- Porucha motorických schopností
- PSANÍ
- OBLÉKÁNÍ
- BALANC
- RYTMUS
- NEMOTORNOST
- NEODHAD SÍLY
- PROBLÉMY ŘEČI (ARTIKULACE, HLASITOST, TEMPO)

REAL CASES Z LŮCI PRAXE: TÝPEK S DYSPRAXIÍ SE CHCE STÁT SANITÁŘEM.

Co to pro něj znamená? Že zavázat blbej uzel na prostěradle podle nějaké regule, jak se to učí, se musel sám učit doma a opakovat kvůli tomu předmět, protože prostě to pro něj bylo motoricky hrozně náročný a říkal, že doma jich ve volném čase vázal víc než 150 než se naučil ten pohyb.

S dyspraxií a nižším průměrem intelektu máš najednou fakt problém najít si práci, protože jako číšník se neuživíš, když furt škobrtáš, vylíváš věci nebo je rozbíjíš...najednou skoro všechny učňáky jsou prostě tvoje živoucí peklo, byť na gympl nemáš...jsi prostě najednou fakt ve velkém stresu, protože cokoliv tvoji vrstevníci zvládnou, tobě trvá 150 pokusů než uděláš uzel.

REAL CASES Z LŮCI PRAXE: TÝPEK S DYSPRAXII SE CHCE STÁT SANITÁŘEM.

Větší prevalence dys. poruch u chlapců je taky velký tlak na sebevědomí.

Lidi vezmou, že klukovi se blbě čte. Ale že kolem sebe všechno rozbíjí, nezvládne pracovat s vrtačkou a dělá "ženskou práci"? Mimo VŠ prostředí to najednou hodně zasahuje i sebepojetí a sebevědomí a tradiční ideu mužství.

CO S TÍM?

- Mám podezření:
- Co jiné to může vysvětlit? / Diagnostika
- Speciální pedagog / školní psycholog
- Pedagogicko – psychologická poradna
- Implementace doporučení (učitelé / rodina / žák)
- Práce se třídou

Dysgrafii nejde jednoduše odstranit.

Jsou ale opatření, která lidem s dysgrafií ve škole pomáhají.

- Uvolňovací cvičení před psaním (mávání rukama, kroužení v lokti a zápěstí, třepání rukama, tření rukama o sebe).
- Ponechání tolik času na psaní, kolik je potřeba.
- Pravidelné krátké přestávky v průběhu psaní.
- Zkrácení diktátu nebo úkolu k přepisování.
- Notebook nebo tablet ke psaní slohových prací – Agatha Christie používala přístroj, který se jmenoval psací stroj.
- Sešity se širokými a pomocnými linkami.
- Nahrávání toho, co učitel říká na mobil nebo diktafon.
- Předem vytištěné poznámky, aby nebylo třeba všechny důležité informace zapisovat.
- Gumovací pero.
- Nástavce na tužky nebo pera pro lepší držení.
- Ústní zkoušení místo písemného.
- Při hodnocení psaného úkolu (test, sloh, diktát) by učitel neměl dysgrafické chyby počítat jako chyby.

DYSLEXIE

- <https://geon.github.io/programming/2016/03/03/dsxyliea>

Dyslexii též nejde jednoduše odstranit. Níže v seznamu jsou věci, které lidem s dyslexií ve škole pomáhají.

- Cvičení zaměřená na posilování zrakového a sluchového vnímání a orientace v prostoru.
- Ponechání delšího času na čtení.
- Větší písmena a mezery mezi řádky.
- Texty s bezpatkovým písmem.
- Záložka s výřezem k zakrývání přečtených slov.
- Audioknihy a zvukové nahrávky textů.
- Častější přestávky ve čtení.
- Trénování opisu z knížky nebo tabule.
- Respekt spolužáků.
- Možnost číst hlasitě najednou s ostatními.
- Nenucení k samostatnému hlasitému čtení.
- Při hodnocení psaného úkolu (test, sloh, diktát) by učitel neměl dyslektické chyby počítat jako chyby.
- Možnost popovídat si se spolužáky o přečteném textu.

DYSKALKULIE

1. _____

Pavel lěm 5 čekliku. Jirka chij lěm o 3 němé žen Pavel.
Kilok čekliku lěm Jirka?

Pavel _____

Jirka _____

Jirka lěm _____ čekliku.

2. _____

$2 + 1 = \underline{\quad}$

$\$ - 3 = \underline{\quad}$

$5 + \text{X} = \underline{\quad}$

$6 - \text{D} = \underline{\quad}$

$\text{D} + 2 = \underline{\quad}$

$\text{X} - \text{D} = \underline{\quad}$

$\$ + \text{X} = \underline{\quad}$

$5 - 2 = \underline{\quad}$

3. _____

$8 + 6 = \underline{\quad}$

$8 - 9 = \underline{\quad}$

$8 - 7 = \underline{\quad}$

$6 + 6 = \underline{\quad}$